

ДОКЛАД ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ОРХУСКАТА КОНВЕНЦИЯ В БЪЛГАРИЯ

Name of officer responsible for submitting the national report:	Евдокия Манева, заместник-министър, Министерство на околната среда и водите
Signature:	
Date: декември 2010 г.	

National Focal Point	
Full name of the institution:	Министерството на околната среда и водите
Name and title of officer:	Нели Илиева, началник на отдел „Стратегии и програми за околната среда”, дирекция „Политики по околната среда”
Postal address:	ул. “У.Гладстон” 67, 1000 София, България
Telephone:	+ 3592 940 62 99
Fax:	+ 3592 986 48 48
E-mail:	llievaNelly@moew.government.bg

1. ПРОЦЕС НА ИЗГОТВЯНЕ НА ДОКЛАДА

Година: 2010 г.

1. Настоящият доклад е актуализиран от експерти на:
Министерството на околната среда и водите (МОСВ);
Министерство на правосъдието (МП);
Министерство на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ).

2. Неправителствените екологични организации бяха информирани и поканени с писмо да представят бележки и предложения по актуализирането на доклада за 2010. Предложения от неправителствени организации (НПО) не бяха получени.

3. Проектът на доклада бе поставен на интернет страницата на МОСВ за коментари и предложения на обществеността за срок от 30 дни. Проектът на доклада беше видян от 105 уникални посетители на сайта, в рамките на посочения срок. Бележки и предложения по доклада не бяха получени.

2. ОСОБЕНИ ПОЛОЖЕНИЯ ЗА РАЗБИРАНЕ НА ДОКЛАДА

Година: 2010

4. Няма.

3. НОРМАТИВНИ И ДРУГИ МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ОБЩИТЕ РАЗПОРЕДБИ ПО АЛ. 2, 3, 4, 7 и 8 от чл. 3 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

Чл. 3, ал. 2 от конвенцията

5. Глава втора от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) регламентира достъпа до информация за околната среда и поставя редица изисквания пред държавните органи и другите компетентни лица относно, подпомагането и улесняването на обществеността до информация за околната среда.

6. Законът за достъп до обществено информация (ЗДОИ) подробно регламентира достъпа до обществена информация, включително и за информация за околната среда и насочва обществеността по какви процедури може да получи информация и ако не е доволна от решението за достъп до информация, как и по какви процедури да обжалва съответното решение пред компетентен орган.

Чл. 3, ал. 3 от конвенцията

7. Подписан е Меморандум за сътрудничество в сферата на екологичното образование между МОСВ и Министерство на образованието, младежта и науката.

Чл. 3, ал. 4 от конвенцията

8. В българското законодателство не е регламентирана достатъчно подкрепата на сдруженията, организациите или групите, работещи за опазване на околната среда.

Чл. 3, ал. 7 от конвенцията

9. Има практика неправителствените организации да бъдат включвани в процеса на подготовка на позициите на България по въпроси свързани с околната среда на международно ниво.

10. Ръководството за прилагане на принципите на Орхуската конвенция в международни форуми е предоставено на националните координатори на конвенции, свързани с околната среда.

Чл. 3, ал. 8 от конвенцията

11. В българското законодателство няма изричен текст, който да съответства на изискванията на чл.8, ал. 8 от конвенцията

4. ПРЕЧКИ, СРЕЩАНИ ПРИ ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛ. 3 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

12. Няма.

5. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРАКТИЧЕСКОТО ПРИЛАГАНЕ НА ОБЩИТЕ РАЗПОРЕДБИ ПО ЧЛ. 3 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

13. В МОСВ и неговите структури са създадени информационни центрове за обществеността, където всеки гражданин може да получи информация за околната среда. Значителен обем информация за околната среда е поставена на интернет страниците на МОСВ и неговите структури. Услугата "На едно гише" за административни услуги на гражданите, включително и за подаване на заявления за достъп до информация се предоставя в МОСВ от 2000 г. Чрез услугата „На едно гише” и други министерства и местни органи, разполагащи с информация за околната среда предоставят информация на обществеността.

14. На интернет страницата на МОСВ има специално ниво за екологично образование. Организирант се информационни кампании за повишаване на екологичното съзнание и култура на различни групи от обществеността.

15. В рамките на няколко проекта по Пакта за стабилност за Югоизточна Европа бяха разработени насоки и са провеждани семинари за запознаване на различните групи на обществеността с техните права, произтичащи от прилагането на конвенцията в България.

16. МОСВ е изградила партньорство с неправителствените организации, на принципите на равнопоставеност и прозрачност. Екологичните НПО участват в процеса на вземане на решения като членове на над 20 консултативни органи и работни групи. Чрез интернет страниците на възможно най-ранен етап на обществеността и неправителствените организации се предоставя възможност да изразят своите позиции по проекти на нормативни актове, стратегии, планове и програми, изготвени от МОСВ в областта на околната среда. Тази практика се прилага и от други министерства (МИЕТ, МЗХ, МЗ) и местни власти, имащи компетенции по въпроси свързани с околната среда.

6. АДРЕСИ В ИНТЕРНЕТ СВЪРЗАНИ С ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛ.3 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

17. www.moew.government.bg, <http://nfp-bg.eionet.eu.int/eng/index.htm>,
<http://www.mi.government.bg/eng/index.html>,
<http://www.mzh.government.bg/mzh/bg/Home.aspx>, <http://www.mh.government.bg/> .

7. НОРМАТИВНИ И ДРУГИ МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗПОРЕДБИТЕ ОТНОСНО ДОСТЪПА ДО ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОКОЛНАРА СРЕДА ПО ЧЛ. 4 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010 г.

Дефиниции:

Чл. 2, ал. 2 от конвенцията (дефиниция за "Държавен орган")

18. Няма дефиниция в българското законодателство, която напълно транспонира дефиницията на конвенцията за "Държавен орган". Съгласно чл. 21, ал. 1 и 2 на ЗООС, за целите на закона "държавни органи" са компетентните органи, определени, както следва:

- (1) Централни и териториални органи на изпълнителната власт, които събират и разполагат с информация, свързана с околната среда;
- (2) Органи и организации, които се разпореждат със средства от консолидирания държавния бюджет и които събират и разполагат с информация за околната среда, с изключение на органите от законодателната и съдебната власт.

19. Чл. 21, ал. 3, в рамките на ЗООС посочва, че всяко физическо или юридическо лице, което предоставя обществени услуги, свързани с околната среда и осъществява тази дейност под контрола на органите и организациите, в съответствие с ал. 1 и 2, са длъжни да предоставят информация за околната среда.

Чл. 2, чл.3 от конвенцията (определение за "Информация за околната среда")

20. Дефиницията на "Информация за околната среда" е напълно транспонирана в чл. 18 и чл. 19 от ЗООС.

Чл. 4, ал.1 от конвенцията

21. Съгласно чл. 17 от ЗООС, всеки има право на достъп до наличната информация, свързана с околната среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

22. В съответствие с чл. 26 и чл. 27 от ЗДОИ, достъпът до обществена информация се предоставя в следните форми:

1. Проверка на информация (оригинал или копие);
2. Устна справка;
3. Копие на хартиен носител;
4. Копие на технически носител.

23. Органите се съобразяват с предпочитаната форма на достъп до обществена информация, с някои изключения.

Чл. 4, ал. 2 от конвенцията

24. Съгласно чл. 20 (2) от ЗООС, информация, свързана с околната среда се предоставя в рамките на 14 дни от датата, на уведомяване на заявителя за решението на компетентния орган да предостави достъп до исканата информация.

25. Според чл. 28 (1) от ЗДОИ, всяко искане за достъп до обществена информация се разглежда в най-кратки срокове, но не по-късно от 14 дни, считано от датата на регистриране на заявлението за достъп до информация.

Чл. 4, ал. 3 и 4 от конвенцията

26. Съгласно чл. 33 от ЗДОИ, ако органът не разполага с исканата информация и няма данни, къде да я намери, той уведомява заявителя за това в срок от 14 дни.

27. Съгласно чл. 29 (1) от ЗДОИ, когато не е ясно точно каква информация се иска или е твърде широко дефинирана, заявителят се уведомява за това и се предоставя възможност да уточни предмета на исканата информация.

28. Чл. 20 (1) от ЗООС напълно транспонира изискването на чл. 4, ал.4 от конвенцията относно това кога искането за достъп до информация, свързана с околната среда може да бъде отказан.

29. Съгласно чл. 20 (4) от ЗООС, при вземане на решение за отказ на предоставянето на информацията по чл. 20, ал. 1 от ЗООС, компетентният орган трябва да вземе предвид обществения интерес от разкриването на такава информация.

30. Съгласно чл. 14 / 2 (3) от ЗДОИ, държавните органи са длъжни да съобщават информация, която е събрана или им е известна при осъществяване на тяхната дейност, когато тази информация е, или може да бъде от обществен интерес.

Чл. 4, ал. 5 от конвенцията

31. Съгласно чл. 32 (1) от ЗДОИ, когато органът не разполага с исканата информация, но има данни за нейното местонахождение, в 14-дневен срок от получаване на заявлението за достъп до информация, той препраща съответно заявлението, като уведомява за това заявителя. В уведомлението задължително се посочват наименованието и адресът на съответния орган или юридическо лице, на които се препраща информацията.

Чл. 4, ал. 6 от конвенцията

32. Съгласно чл. 20 (5) от ЗООС, в случай на ограничен достъп, наличната информация за околната среда се предоставя в частта ѝ, която е възможно да се отдели от информацията, за която съществуват ограничения за предоставяне.

33. Съгласно чл. 37 (2) от ЗДОИ, частичен достъп може да бъде предоставен до тази част от информацията, до която достъпът не е ограничен.

Чл. 4, ал. 7 от конвенцията

34. Съгласно чл. 38 от ЗДОИ, при решение за отказ за достъп до обществена информация се посочват правното и фактическото основание за отказ по този закон, датата на решението и редът за неговото обжалване.

35. Според чл. 28 (2) от ЗДОИ, компетентните органи или лица, изрично упълномощени от тях, решават дали да се предостави или откаже достъп до обществена информация и се уведомява заявителя за решението в писмен вид.

Чл. 4, ал. 8 от конвенцията

36. Съгласно чл. 20 (1) от ЗДОИ, достъпът до обществена информация е безплатен. Разходите, направени за предоставяне на достъп до обществена информация се заплащат по нормативи, определени от министъра на финансите, които не надвишават действително направените разходи. Обосновка на разходите, се предоставят на заявителя при поискване.

37. Съгласно чл. 22 от ЗДОИ, без допълнителни разходи се поемат корекции и / или допълнения за предоставената обществена информация в случаите, когато тя е неточна или непълна и това е поискано мотивирано от заявителя.

38. Съгласно чл. 29 от ЗООС, таксата предвидена по предоставянето на нарочно обработена информация, се договаря за всеки конкретен случай.

8. ПРЕЧКИ СРЕЩАНИ ПРИ ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛ. 4 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

39. Няма.

9. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРАКТИЧЕСКОТО ПРИЛАГАНЕ НА РАЗПОРЕДБИТЕ ПО ЧЛ. 4 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

40. В МОСВ и неговите структури има много добре организиран достъп до информация за околната среда. Достъпът до информация в МОСВ и неговите структури е регламентиран със заповеди на министъра на околната среда и водите. Чрез услугата "На едно гише" всички заявления за достъп до информация се подават на едно място, след което се завеждат и разпределят за отговор. Услугата „На едно гише“ се извършва и от другите компетентни по въпросите на околната среда министерства и местни власти.

41. Съгласно чл. 15, ал. 2 на ЗДОИ, всеки ръководител на административна структура в системата на изпълнителната власт изготвя годишен доклад за получените заявления за достъп до обществена информация, който включва и данни за направените откази и причините за тях.

42. Заявленията за достъп до обществена информация регистрирани в МОСВ и неговите структури, за периода от 01.06.2009 г. до 31.12.2009 г. са общо на 639.

43. Решенията за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация са две като причините за отказ са на основание, че исканата информация се отнася до документи, които не са завършени, и които не могат да се разглеждат

самостоятелно и поради несъгласие от страна на трето лице за предоставяне на информация.

44. МОСВ и неговите структури са отличени с грамоти от неправителствената организация „Програма за достъп на информация” като една от държавните институции в България, които осигуряват много добър обществен достъп до информация.

10. АДРЕСИ В ИНТЕРНЕТ, СВЪРЗАНИ С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЧЛ. 4 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

45. www.moew.government.bg.

11. НОРМАТИВНИ И ДРУГИ МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗПОРЕДБИТЕ ЗА СЪБИРАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА ПО ЧЛ. 5 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

Чл. 5, ал. 1 от конвенцията

46. Съгласно чл. 24 от ЗООС всеки ръководител на административна структура в системата на изпълнителната власт ежегодно публикува данните за информационните масиви и ресурси от обработена информация за околната среда.

47. Съгласно чл. 25, ал.1 и ал.2 от ЗООС министърът на околната среда и водите определя със заповед описанието на информационните масиви и ресурси, както и че информацията следва да се актуализира периодично.

48. Съгласно чл. 23, ал. 1 от ЗООС, при аварийни или други замърсявания, когато са нарушени установените с нормативен или индивидуален административен акт норми на изпускане на замърсяващи вещества в околната среда, лицата, извършили нарушението, както и лицата, отговорни за спазване на нормите, са длъжни незабавно да уведомят съответните областни управители, кметовете на съответните общини, РИОСВ, басейновите дирекции и органите на Министерството на вътрешните работи, а при промяна на радиационната обстановка - и Агенцията за ядрено регулиране.

49. В съответствие с чл. 23, ал. 2 от ЗДОИ компетентните органи в обхвата на ал. 1, са длъжни да уведомят незабавно Министерството на здравеопазването и засегнатото население за настъпилото наднормено замърсяване, като предложат мерки за защита на човешкото здраве и на имуществото.

Член 5, ал. 2 от конвенцията

50. Според чл. 15, ал. 1 от ЗДОИ, с цел осигуряване на прозрачност в дейността на администрацията и за максимално улесняване на достъпа до обществена информация всеки ръководител на административна структура в системата на изпълнителната власт периодично публикува актуална информация, съдържаща:

1. описание на неговите правомощия и данни за организацията, функциите и отговорностите на ръководената от него администрация;
2. списък на издадените актове, в изпълнение на неговите правомощия;
3. описание на информационните масиви и ресурси, използвани от съответната администрация;
4. наименованието, адреса, телефона и работното време на звеното в съответната администрация, което отговаря за приемането на заявленията за предоставяне на достъп до информация.

Чл. 5, ал. 3 от конвенцията

51. В съответствие с чл. 25а на ЗООС компетентните органи и лица, трябва да създадат интернет страница и да поддържат чрез нея информационна база данни за околната среда, която е безплатна и публично достъпна. Базата данни трябва да съдържа най-малко следната информация:

1. текстове на международни договори, конвенции или споразумения и законодателство, свързано с околната среда;
2. стратегии, планове и програми, свързани с околната среда;
3. доклади за напредъка или прилагането на актовете и документите по т. 1 и 2, ако такива са изготвени или поддържани в електронен вид;
4. националните и регионалните доклади за състоянието на околната среда, както и други доклади за състоянието на околната среда, предвидени в закона или в подзаконов нормативен акт;
5. данни или обобщени данни, постъпващи от мониторинга на дейностите, които оказват или могат да окажат влияние върху околната среда;
6. публични регистри по реда на този закон или на други специални закони в областта на околната среда.

Чл. 5, ал. 4 от конвенцията

52. В съответствие с чл. 22, ал.1 от ЗООС министърът на околната среда и водите ежегодно внася в Министерския съвет доклад за състоянието на околната среда, който след приемането му се публикува като Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда на интернет страницата на МОСВ и Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС).

Чл. 5, ал. 5 от конвенцията

53. Съгласно чл. 25а, ал. 2 от ЗООС, компетентните органи и лица поддържат в интернет страниците си бази данни за международни договори, конвенции и споразумения, законодателство, стратегии, планове и програми, доклади за напредъка на тяхното прилагане, данни постъпващи от мониторинга на дейностите, които оказват или могат да окажат въздействие върху околната среда.

Чл. 5, ал. 6 от конвенцията

54. С чл. 137 - чл. 142 от ЗООС се установяват мерки за прилагането на

Схемата за екомаркировка на ЕС. Схемата е предназначена да популяризира продукти, които имат намалено въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл, и да предоставя на потребителите точна, неподвеждаща и научно обоснована информация за въздействието на продуктите върху околната среда.

Чл. 5, ал. 7 от конвенцията

55. В съответствие с чл. 22, ал.1 от ЗООС министърът на околната среда и водите ежегодно внася в Министерския съвет доклад за състоянието на околната среда, който след приемането му се публикува като Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда на интернет страницата на МОСВ и ИАОС.

Чл. 5, ал. 8 от конвенцията

56. Според член 137 от ЗООС целта на Националната схема за екомаркировка е да съдейства за разработването, производството, разпространението и употребата на продукти, които имат потенциал за намаляване на вредните въздействия върху околната среда, в сравнение с други продукти от същата продуктова група . Националната схема за екомаркировка се извършва чрез предоставянето на точна, неподвеждаща и научно обоснована информация за потребителите на такива продукти.

Чл. 5, ал. 9 от конвенцията

57. Съгласно чл. 130 от ЗООС, ИАОС поддържа публичен регистър за резултатите от мониторинга на емисиите, предвиден в комплексните разрешителни. Допълнително, съгласно чл. 226 от ЗООС, ИАОС поддържа публичен регистър за изпускането и преноса на замърсите на национално ниво и осигурява достъп до него чрез интернет страницата си.

12 ПРЕЧКИ, СРЕЩАНИ В ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛ. 5 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

58. Няма.

13 ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРАКТИЧЕСКОТО ПРИЛАГАНЕ НА РАЗПОРЕДБИТЕ ПО ЧЛЕН 5 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

59. Прозрачност и ефективен достъп до информация за околната среда в България се осигурява основно чрез интернет страниците на държавните институции и чрез техните информационни центрове и публикувани доклади, бюлетени и други специализирани издания. Това е част от по-широка тенденция за предоставяне на разположение на информация за околната среда чрез електронни средства, и е един от приоритетите на МОСВ.

60. ИАОС, съвместно с МОСВ и с техническата помощ на Австрийската агенция по околна среда, разработи Каталог на източниците на информация за околната среда в България, който се актуализира ежегодно.

61. В съответствие с изискванията на законодателството в околната среда, МОСВ и ИАОС поддържат около 20 електронни регистри и бази данни, свързани с околната среда.

62. Докладите и бюлетините, поддържани от ИАОС, са достъпни чрез интернет на адрес: <http://nfp-bg.eionet.eu.int/bul/Output/index.html>

63. Съгласно чл. 22, ал. 3 от ЗООС, регионалните инспекции по околната среда и водите ежегодно в срок до 30 април, изработват регионални доклади за състоянието на околната среда на съответната им територия за предходната година.

64. Всички закони, приети от Народното събрание се обнародват в "Държавен вестник". Електронни версии на текстовете на законите могат да бъдат намерени в правните бази данни като АПИС, СИЕЛА и др. В раздел "Законодателство" на интернет сайта на МОСВ, се публикуват пълните текстове на закони и подзаконови актове, свързани с околната среда.

65. Списък на конвенции в областта на околната среда, по които България е страна е публикуван в раздела "Международно сътрудничество" на интернет страницата на МОСВ.

66. Основните стратегии, планове за действие и програми в областта на околната среда се публикуват в специално обособена секция "Стратегии и програми", на интернет страницата на МОСВ, както и на портала на Министерски съвет за обществени консултации.

67. Основните политически документи, като стратегии, програми и планове за действие, могат да бъдат намерени в информационния център на МОСВ.

68. В специален раздел, озаглавен "Диалог" на интернет страницата на МОСВ, се публикуват за коментар от обществеността проектите на закони, стратегии, планове и програми и др.

15. АДРЕСИ В ИНТЕРЕТ, СВЪРЗАНИ С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЧЛ. 5 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

69. www.moew.government.bg/, <http://nfp-bg.eionet.eu.int/eng/index.html>, <http://www.strategy.bg/>.

15. НОРМАТИВНИ И ДРУГИ МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗПОРЕДБИТЕ ОТНОСНО УЧАСТИЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА В РЕШЕНИЯТА ПО СПЕЦИФИЧНИ ДЕЙНОСТИ ПО ЧЛ. 6 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

Чл. 6, ал. 1 от конвенцията

70. Списъкът на дейностите в Приложение I към конвенцията, е напълно транспониран в приложение I на ЗООС.

71. Чл. 6, ал. 1 (б) от конвенцията е транспониран чрез разпоредбите на:

1. Чл. 93 от ЗООС;
2. Чл. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Чл. 6, ал. 2 от конвенцията

72. Член 6, ал. 2 от конвенцията е транспонирана чрез разпоредбите на:

1. Членове 87, 95, 97 и 98 от ЗООС;
2. Членове 19, 19а, 20, 21 и 22 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
3. Членове 9, 10, 16 и 17 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС).

Чл. 6, ал. 8 от конвенцията

73. Чл. 6, ал. 8 от Конвенцията е транспониран чрез разпоредбите на:

1. Чл. 87 и чл. 99 от ЗООС;
2. Чл. 18 от Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии;
3. Чл. 26 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Чл. 6, ал. 9 от конвенцията

74. Чл. 6, ал. 9 от Конвенцията е транспониран чрез разпоредбите на:

1. Членове 88 и 99 от ЗООС;
2. Чл. 27 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Чл. 6, ал. 10 от конвенцията

75. Чл. 6, ал. 10 от Конвенцията е транспониран чрез разпоредбите на членове 85 и 93 от ЗООС.

Чл. 6, ал. 11 от конвенцията

76. Участието на обществеността във вземането на решения свързани със съзнателно пускане на генетично модифицирани организми (ГМО) е подробно регламентирано в Закона за генетично модифицираните организми (ЗГМО).

16 ПРЕЧКИ, СРЕЩАНИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЧЛ. 6 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

77. По отношение на процедурата по ЕО, участието на обществеността е активно изразено най-вече при планове и програми на местно ниво (най-вече териториално устройствени планове – общи устройствени планове и подробни устройствени планове). При обсъждането на тези планове и програми се наблюдава и активно участие на неправителствени организации. При националните планове и програми се включват основно неправителствени

организации с екологична насоченост, както и сдружения/обединения на неправителствени организации, като широката общественост не взема участие.

78. По отношение на процедурата по ОВОС обществеността и заинтересуваните лица са включени в целия процес на вземане на решение – от първо уведомяване за инвестиционно предложение (начало на процеса) до оповестяване на издадено решение (край на процеса). Идентифицирането на пряко заинтересуваните лица, с които да се провеждат консултации в хода на процедурата по ОВОС, съгласно нормативната уредба е задължение на инвеститора, което понякога създава затруднения при сравнително късно изявени желания на други заинтересувани за участие в консултациите.

17 ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРАКТИЧЕСКО ПРИЛАГАНЕ НА РАЗПОРЕДБИТЕ ПО ЧЛ. 6 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

79. Не съществува статистическа информация, относно участието на обществеността (като брой на представители) при вземането на решения по специфични дейности. Забелязва се по-активно включване на представители на местната общественост в процеса на ОВОС в случаите, при които има пряко засягане на частни интереси. Представителите на НПО с екологична насоченост обикновено са по-активни в процедури за големи инфраструктурни обекти, или при засягане на защитени територии.

80. При процедурите по екологична оценка на планове и програми, по-активно участие на обществеността има предимно на местно ниво конкретно за териториално устройствени планове (местни и общински), при които има засягане на частни интереси. На регионално и национално ниво активност имат представителите на НПО/сдружения от НПО с екологична насоченост.

18. АДРЕСИ В ИНТЕРНЕТ, СВЪРЗАНИ С ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛ. 6 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

81. www.moew.government.bg/ , <http://www.strategy.bg/>.

19. ПРАКТИЧЕСКИ И/ИЛИ ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ ЗА УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВРЕМЕ НА ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ, СВЪРЗАНИ С ОКОЛНАТА СРЕДА, СЪГЛАСНО ЧЛ. 7 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

82. Съгласно член 75 (3) от ЗООС в процеса на разработване и обществено обсъждане на Националната стратегия за околна среда участват и представители на научните среди и на неправителствени екологични и браншови организации.

Дефиниции

83. Определението за "Общественост" е транспонирано в т. 24 от Допълнителните разпоредби на ЗООС. "Общественост" е едно или повече

физически или юридически лица и техните сдружения, организации или групи, създадени в съответствие с националното законодателство.

84. Определението за "Засегната общественост" е напълно транспонирано в т. 25 от Допълнителните разпоредби на ЗООС. "Засегната общественост" е обществеността, посочена в точка 24, която е засегната или е вероятно да бъде засегната, или която има интерес при процедурите за одобряване на планове, програми и инвестиционни предложения, и при вземането на решения за издаването или актуализирането на разрешителни по реда на този закон, или на условията в разрешителното, включително екологичните неправителствени организации, създадени в съответствие с националното законодателство.

85. Дефиницията на "Информация за околната среда" е дадена в чл. 19 от ЗООС и напълно съответства на дефиницията в конвенцията., "Информация за околната среда" означава всяка информация в писмена, визуална, звукова, електронна или друга физическа форма по отношение на:

1. Състоянието на компонентите на околната среда, както следва: атмосферния въздух, атмосферата, водите, почвите, земните недра, ландшафт, природни забележителности, минерали, биологичното разнообразие и компонентите в тях и взаимодействието между тях;

2. Факторите, в съответствие с чл. 5 от ЗООС, както и дейностите и / или мерките, включително и административните мерки, международни договори, политика, законодателство, включително доклади за прилагане на законодателството, планове и програми, които оказват или са в състояние да оказват въздействие върху компонентите на околната среда;

3. Състоянието на здравето на човека и безопасността на хората, доколкото те са или могат да бъдат засегнати от състоянието на компонентите на околната среда или чрез тези компоненти, от факторите, дейностите или мерките, посочени в т. 2;

4. Обекти на културно-историческото наследство, сгради и съоръжения, доколкото те са или могат да бъдат засегнати от състоянието на компонентите на околната среда или, чрез тези компоненти, от факторите, дейностите или мерките, посочени в т. 2;

5. Анализ на разходите и ползите и други икономически анализи и допускания, използвани в рамките на мерките и дейностите, посочени в т. 2;

6. Емисии, зауствания и други вредни въздействия върху околната среда.

86. В българското законодателство не съществува легална дефиниция на „Държавен орган“.

87. Според ЗДОИ, чл. 4, ал. 1 всеки гражданин на Република България има право на достъп до обществена информация при условията и по реда, определени в този закон, освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация.

(2) Чуждестранните граждани и лицата без гражданство се ползват в Република България с правото по ал. 1.

(3) От правото по ал. 1 се ползват и всички юридически лица.

88. Съгласно чл. 17 на ЗООС всеки има право на достъп до наличната информация за околната среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

20. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПУБЛИЧНО УЧАСТИЕ В ИЗГОТВЯНЕТО НА ПОЛИТИКИ, СВЪРЗАНИ С ОКОЛНАТА СРЕДА, ПРЕДСТАВЕНИ СЪГЛАСНО ЧЛ. 7 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

89. Съгласно чл. 87, ал. 1 т. 2 и ал. 2. от ЗООС възложителят на плана или програмата организира консултации с обществеността и със заинтересовани лица, засегнати от прилагането на плана или програмата; резултатите от консултациите с обществеността се отразяват в доклада за екологична оценка и се вземат предвид в становището на министъра на околната среда и водите или на директора на съответната регионална инспекция за околна среда и води.

21. ПРЕЧКИ, СРЕЩАНИ В ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛ. 7 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

90. Няма.

22. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРАКТИЧЕСКОТО ПРИЛАГАНЕ НА РАЗПОРЕДБИТЕ ПО ЧЛ. 7 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

91. Практика е чрез интернет страницата на МОСВ и портала за обществени консултации на Министерския съвет да се предоставят на обществеността за бележки и предложения проекти на планове, програми и стратегии.

23. АДРЕСИ В ИНТЕРНЕТ, СВЪРЗАНИ С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЧЛ. 7 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

92. www.moew.government.bg.

24. УСИЛИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПРИ ПОДГОТОВКАТА НА НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ, КОИТО МОГАТ ДА ИМАТ ЗНАЧИТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА, СЪГЛАСНО ЧЛ. 8 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

93. Няма специален текст в българското законодателство, които изрично да задължава държавните органи да предоставят на обществеността на подходящ етап проекти на нормативни актове с непосредствена изпълнителна сила и на други общоприложими правила със задължителна сила.

25. ПРЕЧКИ, СРЕЩАНИ В ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛ. 8 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

94. Няма.

26. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРАКТИЧЕСКОТО ПРИЛАГАНЕ НА

РАЗПОРЕДБИТЕ НА ЧЛ. 8 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

95. МОСВ публикува на интернет страницата си проекти на по-важните нормативни актове, за да предостави възможност на обществеността да изрази своите препоръки, коментари и предложения.

96. Като пример за добра практика може да се посочи участието на представители на неправителствените организации в работни групи, сформирани от МОСВ, при разработването на проекти на нормативни актове.

27. АДРЕСИ В ИНТЕРНЕТ СВЪРЗАНИ С ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛ. 8 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

97. www.moew.government.bg.

28. НОРМАТИВНИ И ДРУГИ МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗПОРЕДБИТЕ ОТНОСНО ДОСТЪПА ДО ПРАВОСЪДИЕ ПО ЧЛ. 9 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

Чл. 9, ал. 1 от конвенцията

98. Според членове 40 и 41 от ЗДОИ, решенията за предоставяне на достъп до информация или отказ, подлежат на обжалване по съдебен ред, съответно пред Върховния административен съд или административните съдилища, в зависимост от органа, който е издал акта. За предоставяне на информация за околната среда се прилага процедурата, предвидена в глава трета от ЗДОИ. Българското законодателство съответства на конвенцията и дава възможност на всяко лице, което счете, че искането му за достъп до информация не е разгледано в съответствие с изискванията на член 4 от Конвенцията, да има достъп до процедура за преразглеждане. Съдилищата ефективно прилагат тези разпоредби на българското законодателство и по тях има създадена съдебна практика.

99. Според българското законодателство, обжалването на решенията за предоставяне/отказ от предоставяне на достъп до информация става само по съдебен път. (чл. 40, ал.1 от ЗДОИ). Тъй като се касае за обжалване по административен ред, то жалбата се подава чрез органа, взел решението, което гарантира повторното разглеждане на жалбата от административния орган, взел решението. Заплащането на таксите става съгласно тарифа, определена за всички съдилища и е в твърдо установен размер. Тъй като се касае за административни дела, то тези такси са в минимален размер.

100. Тъй като обжалването на решенията е по съдебен път, то решенията на съда, са задължителни за всички държавни органи, физически и юридически лица. Когато става дума за решения на съда, взети по отношение на жалбата за отказ на информация, то тези решения имат и задължителна сила към всички субекти, задължени да предоставят достъп до обществена информация, изброени в чл.3 от ЗДОИ.

101. Съгласно чл. 28, ал.2 от ЗДОИ органите, или изрично определени от тях лица вземат решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация и уведомяват писмено заявителя за своето решение.

Чл. 9, ал. 2 от конвенцията

102. Този въпрос не е изрично уреден в българското законодателство, но членовете на заинтересованата общественост без съмнение имат право да оспорват всяко решение, взето от административните органи. Административнопроцесуалният кодекс се прилага по отношение на административното производство и представители на обществеността могат да обжалват решения на административните органи.

103. В Конституцията на Република България е записано правото на чиста околна среда, следователно тона дава материалните основания на всеки да участва в процеса на атакуване на всяко решение, действие или бездействие пред съд. Съдебната практика показва, че юридически лица, включително неправителствени организации, които отговарят на критериите на националното законодателство, а именно са регистрирани по съответния ред, имат възможност да участват в съдебния процес.

Чл. 9, ал. 3 от конвенцията

104. Възможността на представителите на обществеността да имат достъп до административни и съдебни процедури, за да атакуват действия и бездействия на физически лица и държавни органи, които противоречат на разпоредбите на националното законодателство, отнасящи се до околната среда, е гарантирана от самата Конституция, която предвижда, че всеки има право на здравословна околна среда. Това дава конституционните основания за обжалване на всички действия и бездействия на физически лица и държавни органи, свързани с околната среда.

105. В глава единадесет от ЗООС е предвидена и гражданска отговорност за всеки, който е причинил другиму вреди от замърсяване или увреждане на околната среда. Чл. 171 от ЗООС изрично предвижда увредените лица да могат да предявят иск срещу нарушителя за преустановяване на нарушението и за отстраняване на последиците от замърсяване.

Чл. 9, ал. 4 от конвенцията

106. Българското законодателство предвижда много възможности за участие на засегнатата общественост в съдебния процес. Дава се възможност да се заведе, както административно дело, така и гражданско и наказателно дело, по въпросите свързани с околната среда. Съдебните решения, които се отнасят до околната среда са задължителни за всички административни органи, така и за всички физически и юридически лица.

107. По отношение на прозрачността на съдебните решения, като основен принцип на съдебните процедури е публичността и всеки може да присъства в съдебната зала. Съдебните решения и мотивите са на разположение на

обществеността. Върховният административен съд въведе добрата практика да публикува своите решения и протоколи от заседанията на своя уебсайт. Някои от другите съдилища, като например апелативните съдилища и някои от регионалните и местните съдилища, следват тази практика

Чл. 9, ал. 5 от конвенцията

108. Чрез информация на интернет сайта на МОСВ, организирани семинари, издадени информационни материали от МОСВ и неправителствени организации е повишена информираността на обществеността относно достъпа до административни и съдебни процедури за обжалване.

29. ПРЕЧКИ, СРЕЩАНИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЧЛ 9 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

109. Предизвикателства:

1. Проблеми в съдебната система
2. Недостатъчно навременно правосъдие и тромавост на процедурите. Понякога сроковете за вземане на съдебно решение не се спазват, което забавя производството
3. Необходимост от повишаване на капацитета на юристите по въпросите свързани с правото на околната среда
5. Недостатъчна обществена осведоменост и интерес
6. Необходимост от сериозни научни разработки и публикации по правото на околната среда.

30. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРАКТИЧЕСКОТО ПРИЛАГАНЕ НА РАЗПОРЕДБИТЕ ОТ ЧЛ. 9 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

110. Няма налична статистика.

31. АДРЕСИ В ИНТЕРНЕТ, СВЪРЗАНИ С ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛ. 9 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

Година: 2010

111. www.moev.government.bg - Министерство на околната среда и водите
www.mjeli.government.bg/ - Министерство на правосъдието
<http://www.sac.government.bg/home.nsf/vPagesLookup/home~en> - Върховен административен съд
<http://www.justice.bg/index2.htm>, Висш съдебен съвет

32. ПРИНОС НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КОНВЕНЦИЯТА ПРИ ЗАЩИТА ПРАВОТО НА ВСЕКИ ЧОВЕК ОТ ДНЕСНИТЕ И БЪДЕЩИТЕ ПОКОЛЕНИЯ ДА ЖИВЕЕ В ОКОЛНА СРЕДА БЛАГОПРИЯТНА ЗА НЕГОВОТО ЗДРАВЕ И БЛАГОДЕНСТВИЕ

Година: 2010

112. Несъмнено ратифицирането и прилагането на конвенцията допринася за

развитието на гражданското общество в България. Ратифицирането на конвенцията допринесе за предприемане на законодателни и институционални мерки от публичните власти, които да гарантират ефективен достъп до информация и участие на обществеността в процеса на вземане на решения за околната среда.

33. НОРМАТИВНИ И ДРУГИ МЕРКИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗПОРДЕБИ ОТНОСНО СЪЗНАТЕЛНО ОСВОБОЖДАВАНЕ НА ГЕНЕТИЧНО МОДИФИЦИРАНИ ОРГАНИЗМИ В ОКОЛНАТА СРЕДА И ПУСКАНЕТО ИМ НА ПАЗАРА, СЪГЛАСНО ЧЛ. 6 bis, ал. 1 ОТ КОНВЕНЦИЯТА И АНЕКС 1 bis КЪМ КОНВЕНЦИЯТА

Чл. 6 bis, ал. 1 от конвенцията и Анекс 1bis към конвенцията:

Ал.1

113. Регулаторната рамка за ефективно информиране и участие на обществеността във вземането на решения за съзнателно пускане в околната среда и пускането на пазара на генетично модифицирани организми (ГМО) е осигурена чрез разпоредби на Закона за генетично модифицирани организми (ЗГМО).

114. Процедурите за информиране и участие на обществеността относно съзнателно пускане в околната среда на ГМО, както и на пускането на пазара на ГМО са идентични като за първата процедура е компетентен министърът на околната среда и водите, а за втората министърът на земеделието и храните.

Ал.2

115. В българската нормативна уредба няма предвидени изключения от процедурата за участие на обществеността посочени в Анекс I bis, ал. 2.

Ал. 3

116. След изготвяне на становището от консултативната комисия за ГМО относно заявление с искане за съзнателно пускане в околната среда, МОСВ организира обществено обсъждане, което следва да се проведе не по-късно от 45 дни от изготвяне на становището. При общественото обсъждане се представят резюмето на техническото досие, резюмето на оценката на риска и становището на комисията.

Ал. 4

117. В глава шеста на ЗГМО е регламентирана поверителната информация свързана с ГМО. При освобождаване на ГМО в околната среда и при пускането им на пазара не може да бъде поверителна следната информация: общите характеристики на ГМО; име и адрес на заявителя; цел и място на освобождаването; методи и планове за наблюдение на ГМО и планове за спешни действия; място на съхранение; начини на транспортиране; употреба на ГМО; оценка на риска.

Ал. 5

118. Не по-късно от 30 дни преди датата на обсъждането, в един централен всекидневник, чрез местните средства за масово осведомяване, чрез поставяне

на обяви в съответните кметства в района на освобождаване на ГМО в околната среда, както и на Интернет страницата на МОСВ се обявяват предметът на общественото обсъждане и мястото, където необходимата информация е на разположение на заинтересуваните лица. В известието се обявяват и датата, и мястото, където ще се проведе общественото обсъждане.

Ал. 6

119. Всяко лице може да предостави становище по предмета на обсъждането писмено или в електронна форма. За участие в общественото обсъждане се канят и заявителят или негови представители и членовете на комисията. При общественото обсъждане се води протокол, който се прилага към документите за издаване на разрешението.

Ал. 7

120. Въз основа на становището на комисията, икономическия анализ, резултатите от общественото обсъждане, коментарите, направени от останалите държави - членки на Европейския съюз, и след съгласуване с министъра на земеделието и храните министърът на околната среда и водите в срок до 14 дни от датата на провеждане на общественото обсъждане изготвя проект на разрешение за освобождаване на ГМО или комбинация от ГМО в околната среда и го представя за одобрение от Министерския съвет.

Ал. 8

121. На интернет страницата на МОСВ се създават и поддържат публични регистри на:

- издадените разрешения за освобождаване на ГМО в околната среда;
- местоположение и размер на площите, на които е разрешено освобождаването на ГМО.

Чл. 6 bis, ал. 2 от конвенцията

122. МОСВ създава и поддържа информационна система "Клирингова къща по биобезопасност" за изпълнение на задълженията по Протокола от Картагена по биологична безопасност към Конвенцията за биологичното разнообразие и за обмен на научна, техническа, екологична и юридическа информация относно ГМО. Данните в системата са публични.

34. ПРЕЧКИ ПРИ ПРИЛАГАНЕТО НА ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ. 6 bis И АНЕКС I bis ОТ КОНВЕНЦИЯТА

123. Няма пречки при прилагането.

35. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРАКТИЧЕСКОТО ПРИЛАГАНЕ НА РАЗПОРЕДБИТЕ НА ЧЛ. 6 bis И АНЕКС I bis ОТ КОНВЕНЦИЯТА

124. Няма практика по прилагане на изискванията на чл. 6 bis и Анекс I bis от конвенцията. Създадени са публичните електронни регистри, в съответствие с изискванията на законодателството.

36. АДРЕСИ В ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦИТЕ, СВЪРЗАНИ С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЧЛ. 6 bis И АНЕКС I bis ОТ КОНВЕНЦИЯТА

125. <http://www.moew.government.bg/>